

ARAŞTIRMA

SAĞLIK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN HEMŞİRELİĞİ ALGILAYIŞI HEMŞİRELİK ROLLERİNE VE HEMŞİRELİĞİN GELECEĞİNE BAKIŞI

Sevil KIZĞUT*

Şule ERGÖL**

Alınış Tarihi: 08.06.2010

Kabul Tarihi: 17.01.2011

ÖZET

Bu çalışma, birinci ve dördüncü sınıf hemşirelik öğrencilerinin, hemşireliğin rollerine ve geleceğine bakışlarının ve dördüncü sınıf öğrencilerinin mesleği algılayışlarındaki değişimin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Bu çalışma, tanımlayıcı niteliktedir. Çalışmanın evrenini 2008-2009 öğretim yılında bir Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümünün birinci (n=127) ve dördüncü (n=100) sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Birinci sınıf öğrencilerinden 84, dördüncü sınıf öğrencilerinden 74 kişi araştırmaya katılmayı kabul etmiştir. Evrenin %70'ine ulaşılmıştır.

Hem birinci sınıf (%19.8) hem de dördüncü sınıf öğrencilerinin (%19.2) çoğunlukla algıladıkları hemşirelik rolü, bakım verici roldür. Dördüncü sınıf öğrencilerinin %59.5'i hemşireliği algılamalarında olumlu değişim olduğunu ifade ederken %14.9'u olumsuz olarak değiştiğini ifade etmişler. Birinci sınıf öğrencilerinin % 57.1'i gelecekte hemşirelik rollerinin değişeceğini ifade ederken, dördüncü sınıf öğrencilerinin %56.5'i değişiklik olmasını beklemediklerini ifade etmişlerdir.

Öğrenciler daha çok tıbbi ve teknik hemşirelik rollerine odaklanmakta, ancak dördüncü sınıf öğrencileri sağlığı koruma ve yükseltmeye yönelik hemşirelik rollerini birinci sınıf öğrencilerine göre daha fazla oranda ifade etmektedir. Birinci sınıf öğrencileri daha fazla oranda mesleğin gelecekte değişeceğini düşünmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik öğrencileri, mesleği algılayış, algıda değişim, hemşirelik rolleri, hemşireliğin geleceği.

ABSTRACT

Health Colleges Students' Perceptions of Nursing and Their views on Nursing Roles and The Future of Nursing

This descriptive study was designed to investigate the first year (freshmen)and the fourth year Health College Students' views on nursing roles and the future of nursing and the fourth year students' perceptions on Nursing.

This study is a descriptive. The study population consisted of the freshmen and fourth graders at Department of Nursing at a Health College (first year:127, fourth year: 100 student) in 2008-2009 academic year. With a 70% participate rate.

Caring role of the nurse was the mostly anticipated role among the both groups of students (19.8% of the first grade and 19.2% of the fourth grade). 59.5% of the fourth grade students mentioned that their perceptions of nursing have changed in a positive manner while 14.9% claimed a negative change. As 57.1% of the first grade students stated that their nursing roles would change in the future, more than half of the fourth grade students (56.5%) expressed that they don't expect any change.

Students focused on medical and technical nursing roles, but fourth-year students expressed much more the nursing roles related to health protection and promotion comparing to first year students.

Keywords: Nursing students, perception of profession, nursing roles, future of nursing.

GİRİŞ

Meslek kavramı genel olarak insanlara yararlı mal ve hizmet üretmek ve karşılığında para kazanmak için yapılan, belli bir eğitimle

kazanılan, sistemli bilgi ve becerilere dayalı, kuralları toplumca belirlenmiş etkinlikler bütünü olarak tanımlanır (Kuzgun 2000).

*Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu (Öğr. Gör.) e mail:ssevil@hotmail.com

**Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu (Araş. Gör. Dr.)

Hemşire sosyologlar, hemşireliğin meslek olduğu konusunda tamamen fikir birliği içerisinde değildirlir. Bazıları "hemşirelik meslektir" derken, bazıları da hemşireliğin hala meslekleşme süreci içinde olduğunu savunmaktadır. Hemşirelik bazı yazarlar tarafından yarı profesyonel bir iş ya da farklı bir meslek olarak tanımlanmaktadır. Eğer hemşireler mesleğin anlamını ve rollerini kavrar, bireysel sorumluluklarını yerine getirirlerse hemşireliği profesyonel statüye ulaştırabilirler (Karadağ 2002). Tüm meslekler gibi hemşirelik de, hizmet verdiği toplumun mesleği algılayışından önemli ölçüde etkilenir (Emiroğlu 2000, Karaöz 2002). Hemşirelik mesleğini seçen öğrenciler toplumun hemşireliğe bakışından etkilenmiş olarak eğitime başlar. Ülkemizde yapılan çalışmalarda, öğrencilerin hemşirelik mesleğini seçerken daha çok "kolay iş bulma", "üniversiteye girebilme" gibi kaygılarla hareket ettikleri, genellikle mesleğe ilişkin bir görüşleri olmadığı belirlenmiştir (Dinç ve ark. 2007, Tan ve ark. 2007, Ünlü ve ark. 2008, Beydağ ve ark. 2008, Ünal ve ark. 2008, Şirin ve ark. 2008). Hemşirelik eğitimine başlayan öğrencilerin eğitimleri sırasında, hemşireliğe ilişkin başlangıçtaki algılarının, gerçek hemşirelik anlayışı ile yer değiştirme süreci başlamaktadır (Chitty 2001). Eğitim programında yer alan mesleki dersler, öğrencilerin mesleği tanımlarını ve anlamalarını sağlamaktadır (Karaöz 2002).

Hemşireliği profesyonel statüye taşımada önemli ölçütlerden biri de mesleğin uygulayıcılarının hizmet sunmaya istekli olmaları ve işlerini yaşamlarının önemli bir parçası olarak görmeleridir. Ancak, hemşirelerde mesleğe bağlılığın zayıf olduğu görülmektedir (Karadağ 2002). Mesleğin geleceğine ilişkin olumsuz bakış, iş yaşamında mutsuzluğa neden olur, tükenmişlik duygusunu artırır ve meslekten ayrılmalar çoğalır.

Mesleğin geleceğine umutla bakan ve mesleğin ne olduğunu kavramış olarak topluma hizmet veren hemşireler, toplumun mesleğe ilişkin olumsuz algılarının değişmesinde de etkili olacaklardır. Bu nedenle, mesleğe yeni başlayacak olan hemşirelerin, eğitimleri boyunca mesleğe ilişkin algılarındaki değişimin ve hemşireliğin rollerine, geleceğine bakışlarının ne şekilde olduğunun bilinmesi önemlidir.

Amaç: Bu çalışma hemşirelik eğitimine yeni başlayan birinci sınıf ve mezun durumuna gelmiş dördüncü sınıf öğrencilerinin

hemşireliğin rollerine ve geleceğine bakışlarını incelemek ve dördüncü sınıf öğrencilerinin hemşireliği algılayışlarındaki değişimi belirlemek amacıyla yapılmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Çalışmanın evrenini 2008-2009 öğretim yılında bir Sağlık Yüksek Okulunun Hemşirelik bölümünün birinci (n=127) ve dördüncü sınıf (n=100) öğrencileri (N=227) oluşturmuştur. Birinci sınıf öğrencilerinden 84, dördüncü sınıf öğrencilerinden 74 kişi araştırmaya katılmıştır. Evrenin %70'ine ulaşılmıştır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından ilgili literatürden faydalanılarak oluşturulan anket formu kullanılmıştır (Dinç ve ark. 2007, Tan ve ark. 2007, Ünlü ve ark. 2008, Beydağ ve ark. 2008, Ünal ve ark. 2008, Şirin ve ark. 2008). Anket formu, öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri ile hemşirelik rolleri ve hemşirelik mesleğine bakışlarını sorgulayan toplam 23 sorudan oluşmuştur. Araştırmadan elde edilen verilerin değerlendirilmesinde, SPSS 13.0 istatistik programı kullanılmış ve elde edilen veriler yüzdeler olarak değerlendirilmiştir.

İlgili Sağlık Yüksekokulu Müdürlüğü'nden yazılı izin alınmıştır. Ayrıca, araştırmaya katılan öğrencilere anket verilmeden önce araştırmanın amacı açıklanmış, araştırmaya katılımın gönüllü olması gerektiği belirtilerek sözel izinleri alınmıştır.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırma kapsamına alınan birinci sınıf öğrencilerinin %79.7'sinin 17-21 yaş aralığında, dördüncü sınıf öğrencilerinin % 78.3'ünün 22-24 yaş aralığında oldukları saptanmıştır. Araştırmaya katılan birinci sınıf öğrencilerinin %84.5'ini, dördüncü sınıf öğrencilerinin %71.6'sını kız öğrencilerin oluşturduğu bulunmuştur. Birinci sınıf öğrencilerinin %46.4'ü süper lise, dördüncü sınıf öğrencilerinin %52.7'si normal lise mezunudur. Her iki sınıfta da annelerin çoğunluğunun ilkökul mezunu, babaların ise ortaokul ve üzeri bir eğitim düzeyine sahip oldukları bulunmuştur.

Birinci sınıf öğrencilerinin %45.2'si, dördüncü sınıf öğrencilerinin %32.4'ü hemşirelik bölümüne isteyerek geldiklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin mesleği tercih nedenleri incelendiğinde, birinci sınıf öğrencilerinin %67.8'inin, dördüncü sınıf öğrencilerinin %58.1'inin "iş bulma kolaylığı" ifadesini kullandığı bulunmuştur. Öğrencilerin

öğrenci seçme ve yerleştirme sınavında (ÖSYS) hemşirelik bölümünü tercih etme durumları incelendiğinde, birinci sınıf öğrencilerinin

%41.6'sı, dördüncü sınıf öğrencilerinin %28.5'i hemşirelik bölümünü 1-6. sıra aralığında tercih ettikleri belirlenmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Hemşirelik Mesleğini Tercih Etme Durumlarının Dağılımı

Mesleği Tercih Etme Nedenleri	I. Sınıf (159)*		IV. Sınıf (120)*	
	S	%	S	%
İstemeyerek	18	21.4	19	25.6
İsteyerek	38	45.2	24	32.4
Aile isteğiyle	30	35.7	25	33.7
Öğretmen yönlendirmesi	13	15.4	5	6.7
İş bulma kolaylığı	57	67.8	43	58.1
Diğer	3	3.5	4	5.4

*Birden fazla cevap verildiğinden n sayısı artmıştır.

Meslek seçimi, bireyin yaşamında çok önemli bir olaydır. Meslek seçerken birey, kendine belli bir çalışma, yaşam biçimi seçer. Birey; yetenek, ilgi ve istekleri doğrultusunda meslek olarak seçtiği alanda başarılı, verimli ve mutlu olmakta, rasgele seçim yaptığında başarısız, verimsiz ve mutsuz olmaktadır (Yanikkerem ve ark. 2004). Bireyin fiziksel özellikleri, özel yetenek ve ilgileri, geleceğe ilişkin planları, iletişim becerileri, duygusal ve sosyal olgunluk seviyesi, okul başarısı, çalışma alışkanlıkları, iş deneyimleri, aile ve toplumsal çevrenin istek ve beklentileri, iş bulma olanağı, mesleğin geleceği, güncel ve popüler olması kişinin meslek seçimini etkileyen faktörlerdir (Binbaşoğlu 2004). Birinci sınıf öğrencilerinin %45.2'si hemşirelik bölümüne isteyerek geldiğini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeleri ile uyumlu bir şekilde ÖSYS'de hemşirelik bölümü tercih etme sıralarının 1-6.sıra aralığındadır. Dördüncü sınıf öğrencilerinin ise %32.4'si mesleği isteyerek seçmişlerdir ve hemşirelik bölümü bu öğrencilerin yaklaşık üçte birinin ilk altı tercihi arasında bulunmaktadır (Tablo.1). Dinç ve arkadaşlarının (2007), Ünlü ve arkadaşlarının

(2008), Beydağ ve arkadaşlarının (2008), Şirin ve arkadaşlarının (2008) yaptıkları çalışmalarda hemşirelik bölümünü isteyerek tercih etme oranları araştırmamızla benzerdir. Öğrencilerin mesleği isteyerek seçme oranları düşüktür. Birinci sınıf öğrencilerinin bölümü tercih sıraları, dördüncü sınıf öğrencilerine göre daha ön sıralardadır. Bu durum, hemşirelik mesleğinin son dönemlerde daha çok tercih edildiğini düşündürmektedir. Ancak, öğrencilerin mesleği tercih etme nedenleri incelendiğinde, her iki sınıfta da çoğunlukla "iş bulma kolaylığı" ifade edilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin, mesleği tanıyarak seçim yapmadıkları, iş bulma kolaylığının seçimde daha önemli yeri olduğu söylenebilir.

Sağlık hizmetinin amacına ulaşabilmesi için bu hizmeti veren her ekip üyesinin rol ve işlevlerinin tanınmış olması gerekir (Erdemir 1998). Birinci sınıf öğrencilerinin %19.8'inin dördüncü sınıf öğrencilerinin %19.2'inin ifade ettikleri hemşirelik rolü hemşirelerin bakım verici rolleridir. Öğrenciler tarafından en az ifade edilen hemşirelik rolü ise birinci sınıflarda %6.9, dördüncü sınıflarda %7.0 oranıyla doktora bağımlı rollerdir (Tablo 2).

Tablo 2. Öğrencilerin Hemşirelik Rollerine İlişkin İfadelerinin Dağılımı

Hemşirelik rolleri	I. Sınıf (n=364)*		IV. Sınıf (n=343)*	
	Sayı	%	Sayı	%
Bakım verici	72	19.8	66	19.2
Eğitici yönetici	67	18.4	54	15.7
Tedavi edici	65	17.9	56	16.3
Araştırmacı	49	13.5	46	13.4
Sağlık danışmanı	47	12.9	52	15.2
Klinik rutin işleri yapan	37	10.2	43	12.5
Doktora bağımlı	25	6.9	24	7.0
Diğer	2	0.5	2	0.6

* Birden fazla cevap verildiği için n sayısı artmıştır.

Hemşirelik mesleğini seçerek eğitim hayatına başlayan öğrenciler toplumun soysal yapısından etkilenir. Sosyal yapı, hemşirelik uygulamasını, hemşirenin tutumlarını ve toplumun hemşireliğe bakışını, mesleği algılayışını biçimlendirir. Bu nedenle, hemşirelik eğitimine yeni başlayan öğrenciler, bir anlamda toplumun hemşireliğe bakış açısını okula yansıtırlar (Karaöz 2002). Hemşirelik eğitiminin amacı öğrenciye profesyonel hemşirelik özelliklerini kazandırmak ve gelecekteki meslek yaşamına hazırlamaktır (Görgülü 2001). Hemşirelik eğitimi sırasında öğrencilerin başlangıçtaki hemşirelik algılayışları değişir (Chitty 2001). Çalışmamızda, birinci sınıf öğrencilerinin yarısından çoğu, dördüncü sınıf öğrencilerinin ise yarısı toplumun mesleğe bakışının olumlu olduğuna inandıklarını ifade etmişlerdir. Ancak, her iki grupta da öğrencilerin yaklaşık dörtte biri toplumun mesleğe bakışlarının nasıl olduğu konusunda kararsız olduklarını ifade etmiştir. Dördüncü sınıf öğrencileri hemşirelerin danışmanlık rollerini ve tıbbi teknik hemşirelik aktivitelerini birinci sınıf öğrencilerinden daha fazla ifade etmişlerdir. Birinci sınıf öğrencilerinin %10.2'si dördüncü sınıf öğrencilerinin %12.5'i klinik rutin işler ifadesi ile tıbbi-teknik hemşirelik aktivitelerini ifade ederken, birinci sınıf öğrencilerinin %12.9'u, dördüncü sınıf öğrencilerinin %15.2'si sağlık danışmanlığı rollerini ifade etmiştir (Tablo.2). Bu durum dördüncü sınıf öğrencilerinin uygulama çalışmaları sırasında hemşirelerin yoğun olarak rutin işler yapmalarını gözlemlemelerinden ve eğitimlerinde de hemşirelerin sağlığı koruma ve yükseltme fonksiyonlarını öğrenmiş bulunmalarından kaynaklanabilir. Çalışmamızla benzer şekilde, Karaöz (2002) yaptığı çalışmada, hemşireliğe

giriş dersini almadan önce öğrencilerin çoğunluğunun kan alma, ilaç verme, doktorun önerdiği tedaviyi uygulama gibi tıbbi ve teknik fonksiyonları ifade ettiklerini bulmuştur. Ders sonrasında ise bireyin ruhsal rahatlığını sağlama, destek olma, acılarını hafifletme, bakım verme ve sağlığın korunması ve geliştirilmesi fonksiyonlarının daha fazla ifade edildiği belirlenmiştir. Turgay ve arkadaşları (2005) eğitim süresince meslek hakkında bilgi ve eğitim alan öğrencilerin hemşirelik meslek algılarının olumlu yönde değişim gösterdiğini bulmuştur. Eşer ve arkadaşları da (2008) yaptıkları çalışmada, öğrencilerin klinik uygulama deneyimlerinin mesleğin niteliğini algılamalarını olumlu olarak etkilediğini saptamışlardır. Görüldüğü gibi öğrencilerin eğitim süreçleri meslek algılarının şekillenmesinde etkili olmaktadır. Bu nedenle, eğitimin daha kaliteli hale getirilmesi, eğitim ortamlarının nitelikli hale getirilmesi gibi önlemler mesleğe yönelik olumlu algıyı artıracaktır. Ancak Manninen (1998) eğitimleri boyunca öğrencilerin hemşireliği algılayışlarının değişimini incelediği çalışmada öğrenciliğin hiçbir döneminde hemşirelik anlayışında tıbbi-teknik aktivitenin baskın olmadığını tespit etmiştir. Bu durum, Finlandiya'da hemşireliğin saygın ve kariyer seçiminde tercih edilen çekici bir alternatif olması ile açıklanmıştır. Bu nedenle öğrencilerin eğitimlerinin ilk yıllarından itibaren hemşireliğin bağımsız ve profesyonel rollerini içselleştirdikleri ifade edilmiştir. Ünlü ve arkadaşları (2008) toplumun hemşirelik hakkındaki görüşlerinin öğrencinin meslek algılayışını olumsuz etkilediğini bulmuşlardır. Kaya ve arkadaşlarının (2004) çalışan hemşirelerle yaptıkları çalışmada da hemşirelerin %75.8'inin mesleki imajlarını

“olumsuz” olarak değerlendirdikleri belirlenmiştir. Toplumun değerleriyle yoğrulmuş olarak hemşirelik eğitim sürecine katılan öğrenciler, mezuniyet sonrası aynı toplumsal değerler içinde meslek yaşamlarını sürdürmektedir. Eğitim süreci, öğrencinin mesleği algılayışını olumlu olarak

etkileyebilmektedir. Ancak bu olumlu algılamının devamlılığı için, toplumun mesleğe verdiği değerde önem kazanmaktadır.

Dördüncü sınıf öğrencilerin %59.5’i hemşireliğe bakış açılarının olumlu değişim gösterdiğini ifade ederken, %14.9’u olumsuz olarak değiştiğini ifade etmişlerdir (Tablo 3).

Tablo 3. Dördüncü Sınıf Öğrencilerin Eğitim Sürecinde Hemşireliği Algılayışlarındaki Değişimine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Mesleğe bakış açısındaki değişim	IV. Sınıf	
	S	%
Olumlu olarak değişti	44	59.5
Olumsuz olarak değişti	11	14.9
Değişim olmadı	19	25.6
Toplam	74	100

Eğitim programlarında verilen yeni bilgiler hemşirelik algılayışı yoluyla filtre edilir. Öğrencilerin hemşirelik algılarıyla aynı doğrultuda olmayan yeni bilgi ve değerler reddedilir ya da algılarında değişim olur (Andersson 1993). Dördüncü sınıf öğrencilerinin %59.5’inin eğitimleri sırasında mesleklerine bakışlarının olumlu bir değişim geçirdiğini ifade ettikleri belirlenmiştir. Ancak öğrencilerin dörtte biri hemşireliğe bakışlarının değişmediğini ifade ederken, %14.9’uda olumsuz bir değişim geçirdiklerini ifade etmişlerdir. Öğrenciler eğitim sürecinin etkisi ile olumlu bir bakış geliştirmişlerdir (Tablo 3). Bir meslek ne kadar

çok toplumun ihtiyaçlarını karşılarsa, toplumun mesleğe bakış açısı o kadar çok olumlu yönde değişir. Öğrencilerin mesleğe karşı olumlu bir bakış geliştirmelerinde mesleğin toplumun gereksinimlerini karşılayabilmesinin önemli bir etkisi vardır. Hemşirelik eğitiminde, öğretim elemanları eğitim içeriklerini ve öğretim metotlarını belirlerken toplumun ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmalıdır.

Birinci sınıf öğrencilerinin %57.1’i gelecekte hemşirelik rollerinin değişeceğini ifade ederken, dördüncü sınıf öğrencilerinin %56.5’i değişiklik olmasını beklemediklerini ifade etmişlerdir (Tablo 4).

Tablo 4. Öğrencilerin Gelecekte Hemşirelik Rollerinde Değişim Bekleme Durumları

Gelecekte hemşirelik rollerinde değişim bekleme durumu	I. Sınıf (n:84)		IV. sınıf (n:74)		Toplam	
	S	%	S	%	S	%
Evet	64	57.1	48	42.9	112	100
Hayır	20	43.5	26	56.5	46	100

Ülkemizde hemşirelik mesleğinin ilerlemesi, statüsünün yükseltilmesi için bu mesleğin tam anlamıyla uygulanıp yerine getirilmesi önemlidir. Bu durum mesleğe yeni katılacak olan öğrencilerin mesleklerini sevmelerini, mesleğin geleceğine dolayısıyla kendi geleceklerine olumlu bakabilmelerini gerektirir. Birinci sınıf öğrencilerinin (%57.1) dördüncü sınıf öğrencilerine (%42.9) göre daha fazla oranda gelecekte hemşirelik rollerinde değişim olacağını düşündükleri belirlenmiştir (Tablo 4). Şirin ve arkadaşlarının (2008) yaptığı çalışmada da benzer sonuca ulaşılmıştır. Bu

dördüncü sınıf öğrencilerinin hem birçok uygulama alanındaki hemşirelik faaliyetlerini görmüş olmalarından, hem de mezun konumda olmaları nedeniyle kendi geleceklerine yönelik kaygılarının olmasından kaynaklanmış olabilir.

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, birinci sınıf öğrencilerinin daha yüksek oranda mesleği isteyerek seçtikleri bulunmuştur. Tüm öğrenciler için mesleği seçmede iş bulma kolaylığının etkili olduğu belirlenmiştir. Genel olarak öğrencilerin daha çok tıbbi ve teknik hemşirelik rollerine

odaklandıkları, ancak dördüncü sınıf öğrencilerinin sağlığı koruma ve yükseltmeye yönelik hemşirelik rolleri birinci sınıf öğrencilere göre daha fazla ifade ettikleri belirlenmiştir. Dördüncü sınıf öğrencilerinin mesleğe ilişkin algılarında değişim olduğu belirlenmiştir. Ancak, değişimin istendik düzeyde olduğu düşünülmektedir. Birinci sınıf öğrencileri gelecekte mesleğin değişeceğini daha fazla oranda düşünmektedir. Bu sonuçlar, doğrultusunda;

Öğrencilerin mesleği yeterince tanımadan tercih etmeleri nedeniyle yaşadıkları

olumsuz algıları en aza indirebilmek için meslek seçiminde rehberlik hizmetleri verilmesi,

Hemşirelik mesleğine bakışlarındaki değişimin istendik düzeyde olmayışının nedenlerinin araştırılması,

Dördüncü sınıf öğrencilerinin hemşireliğin geleceğine bakışlarını etkileyen faktörleri belirleyici çalışmalar yapılması ve bu çalışmalar doğrultusunda öğrencilerin daha olumlu bakış kazanmalarını sağlayacak faaliyetlere hemşirelik eğitimleri içerisinde yer verilmesi önerilmektedir.

KAYNAKLAR

Andersson EP (1993). The perspective of student's nurses and their perceptions of professional nursing during the nurse training programme, *Journal of Advanced Nursing* 18:808-815.

Beydağ KD, Gündüz A, Özer GF (2008). Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin eğitimlerine ve mesleklerine bakış açıları, meslekten beklentileri. *Pamukkale Tıp Dergisi* 1(3):137-142.

Binbaşıoğlu C (2004). Türkiye'de mesleki rehberlik merkezlerinin kuruluşu ve okullarda mesleki rehberlik çalışmaları. Nobel Yayıncılık, Ankara, 39

Chitty KK (2001). *Professional nursing: Concepts & challenges*, (Ed) Chitty K K, 3.baskı, WB Saunders Company, Missouri.

Dinç S, Kaya Ö, Şimşek Z (2007). Harran Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu öğrencilerinin hemşirelik mesleği hakkındaki bilgi, düşünce ve beklentileri. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi* 10(1): 1-9.

Emiroğlu ON (2000). Sağlık personelin ve toplumun hemşirelik imajı. *Hemşirelik Araştırma Geliştirme Dergisi* 2(1): 9-18.

Erdemir F (1998). Hemşirenin rol ve işlevleri ve hemşirelik eğitiminin felsefesi, *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi* 2(1):59-63.

Eşer İ, Khorshid L, Denat Y (2008). Hemşirelik mesleğini algılamada ilk klinik uygulamanın etkisi. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi*. 24 (1):15-26.

Görgülü S (2001). Klinik uygulamalarda öğrencilerin öğretim elemanlarından beklentileri. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi* 8(1):1-13

Karadağ A (2002). Meslek olarak hemşirelik. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi* 5(2):55-62.

Karaöz S (2002). Hemşirelik öğrencilerinin eğitimleri sırasında mesleğe ilişkin algılarındaki değişimin incelenmesi: Hemşireliğe giriş dersinin bu değişimdeki rolü. *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi* 6(2):10-20.

Kaya ÖK, Simsek Z, Kabalcıoğlu F ve ark. (2004). Hemşirelerin mesleki imajlarını ve mesleği algılama durumlarını etkileyen faktörler. *Hemşirelik Forumu Dergisi*. 7(1): 1-6

Kuzgun Y (2000). *Meslek danışmanlığı*. Nobel Yayınları. Ankara.

Manninen E (1998). Changes in nursing student's perceptions of nursing as they progress through their education. *Journal of Advanced Nursing* 27(2): 390-398.

Şirin A, Öztürk R, Bezci G ve ark. (2008). Hemşirelik öğrencilerinin meslek seçimi ve mesleği uygulamaya yönelik görüşleri. *Dirim Tıp Gazetesi*. 83: 69-75.

Tan M, Şentürk Ö, Yuncu S ve ark. (2007). Üniversite öğrencilerinin hemşireliğe bakış açıları. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*. 10(1): 22-29.

Turgay AS, Karaca B, Çeber E ve ark. (2005). Hemşirelik öğrencilerinin mesleği algılayışları. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi* 8(1): 54-62.

Ünal S, Gürhan N, Saral E ve ark. (2008). Hemşirelik öğrencilerinin sosyodemografik özellikleri ve hemşirelik mesleğini seçme nedenleri. *İstanbul Üniversitesi Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi* 16(63): 179-187.

Ünlü S, Özgür GL, Gümüş BA (2008). Hemşirelik yüksekokulundaki öğrencilerin hemşirelik mesleği ve eğitimi ile ilgili görüş ve beklentileri. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi* 24(1): 43-56.

Yanikkerem E, Altınparmak S, Karadeniz G (2004). Gençlerin meslek seçimini etkileyen faktörler ve benlik saygıları. *Nursing Forum Dergisi* 7(2): 61-62.

Yıldırım A (2008). Hemşirelik haftası ve hemşireliğe ilişkin düşünceler.

<http://www.hastanederjisi.com/52/>.(erişim: 08.06.2010)